

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์และวิจารณ์ผล

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการทดลอง

จากตาราง ผลการวิเคราะห์น้ำฝนของราชมงคลธัญบุรี พบว่าน้ำฝนที่เก็บตัวอย่างจากสถาบันวิจัยเคมี มีคุณภาพดีเยี่ยม เนื่องจากความสกปรกของพื้นที่หลังคา ซึ่งเกิดจากการสะสมของฝุ่นละออง หรือมลพิษอื่นๆ นอกจากนี้ พบว่าการใช้การระบายน้ำในการกำจัดมลภาวะก่อนการเก็บน้ำฝนมาใช้อุปกรณ์นี้เรียกว่า First flush device

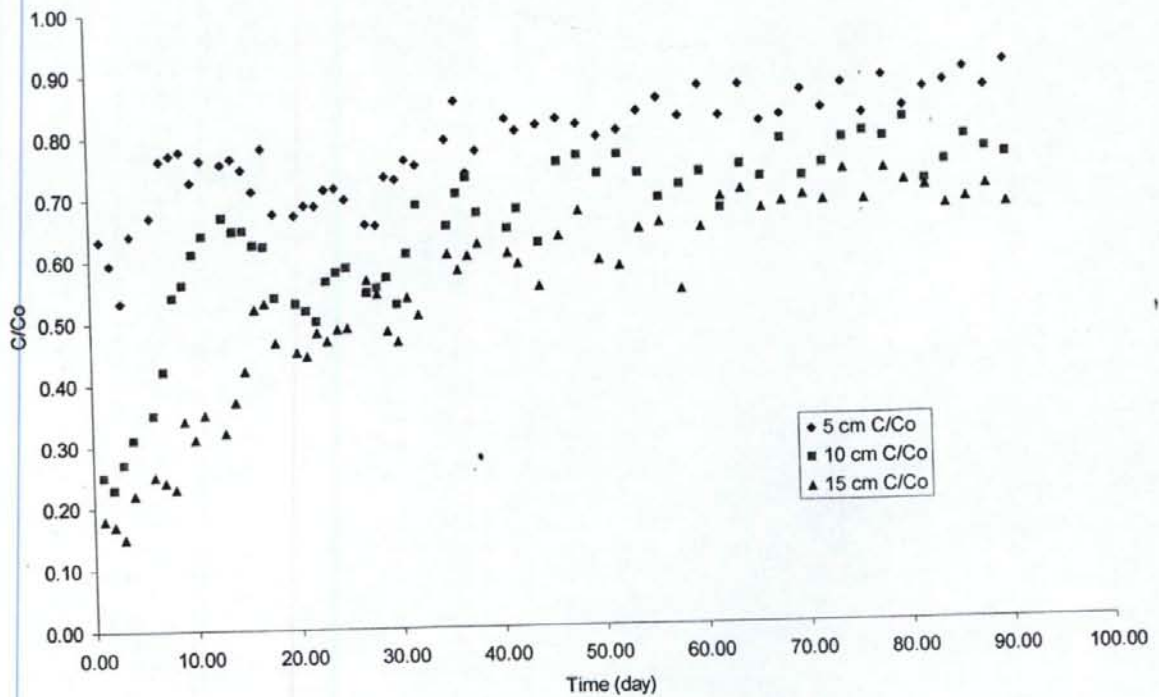
4.1 สรุปตารางคุณภาพน้ำฝนในราชมงคลและพื้นที่ใกล้เคียงโดยเฉลี่ย

PARAMETER	AWDG [7]	AYUDHAYA ¹	RMUTT ²
pH	6.5 -8.5	6.4	6.7
CONDUCTIVITY (EC) (dS/m)	< 0.8	0.082	0.78
TOTAL DISSOLVED SALTS (mg/L)		55.31	160
TOTAL SUSPENDED SOLIDS (mg/L)		400	428
TURBIDITY (NTU)	<5	5.07	42
WATER HARDNESS (mg/L CaCO ₃ equivalent)	<200	47	59
NITRATE (mg/L N)	<50	14.1	18.6
CHLORIDE (MG/L)	<400	1.45	1.35
SULPHATE (MG/L)	<400	3.24	5.8
PHOSPHATE (MG/L)		0.86	1.5
CALCIUM (mg/L)		10.30	21.1
COPPER (mg/L)	<2	0.03	0.19
IRON (mg/L)	<0.3	0.54	0.875

MANGANESE (mg/L)	<0.1	0.001	0.006
LEAD (mg/L)	<0.01	0.017	0.174
ZINC (mg/L)	<3	0.15	0.19
ARSENIC (mg/L)		ND	ND
CADMIUM (mg/L)		ND	ND
Total coliform (MPN/100 mL)	<2.2	6.8	>1000
Fecal Coliform (MPN/ 100mL)	<2.2	6.8	920
<i>E. Coli</i> (MPN/100mL)	ND	2	20
DOC		2.1	3.3

ND = non-detectable

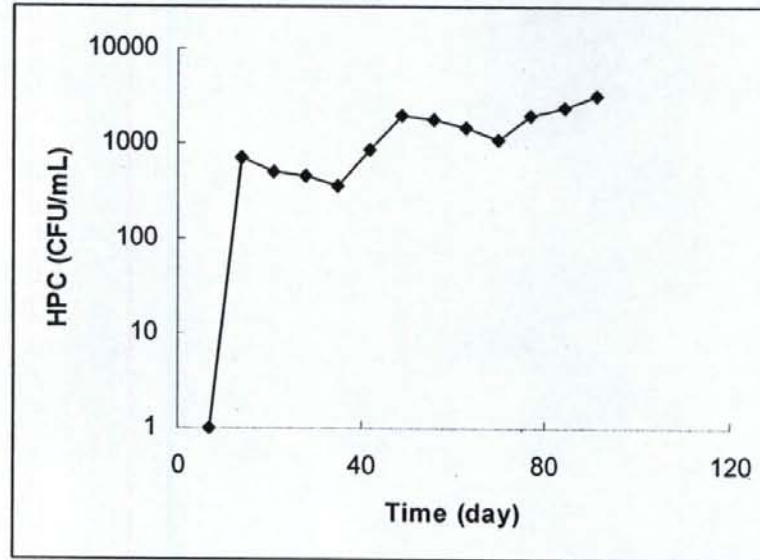
การใช้ตัวกรองทางชีวภาพ (Biofilter)

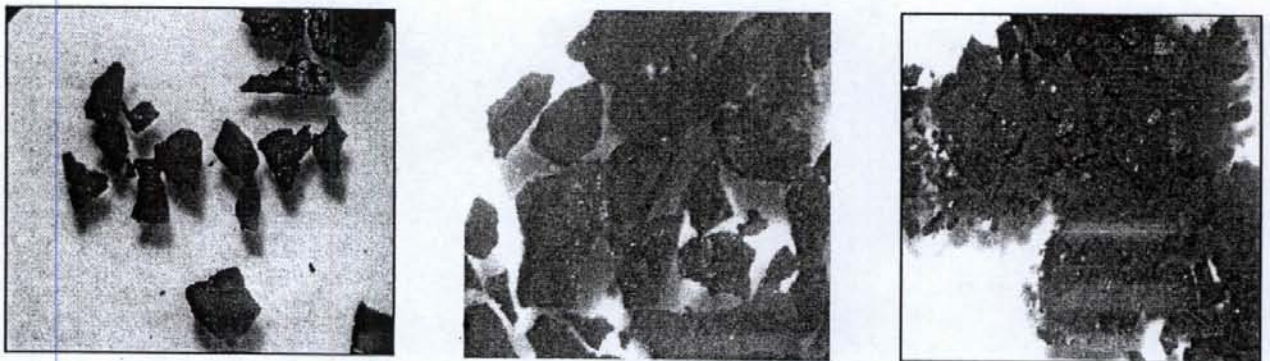
รูปภาพ 4.1 แสดงการบำบัดน้ำฝนโดยใช้ตัวกรองชีวภาพ ของความสูงของวัสดุตัวกรองในคอลัมน์ชนิดถ่าน 5, 10 และ 15 cm

จากรูปภาพ 4.1 พบว่า DOC (Dissolved Organic Carbon) สามารถบำบัดได้ 10%, 25% และ 40% จากวัสดุตัวกรอง 5, 10 และ 15 cm ของความสูงของวัสดุตัวกรองในคอลัมน์ชนิดถ่าน หลังจากระยะเวลา 3 เดือน ของการดำเนินการของระบบ

ในช่วงแรกของการใช้ถ่าน เป็นตัวกลางในการบำบัดน้ำฝน พบว่าประสิทธิภาพสูงเนื่องจากการดูดซับจากถ่าน หลังจากดำเนินการไประยะหนึ่ง พบว่าประสิทธิภาพการดูดซับสารอินทรีย์มีประสิทธิผลลดลงเนื่องจากถ่าน เริ่มเสื่อมคุณภาพ อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ บนตัวกลางถ่านเริ่มเกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณสารอินทรีย์ หรืออาหารของจุลินทรีย์มีปริมาณมากขึ้น จากการประมาณการก็พบว่าระยะเวลาประมาณ 3 เดือน จุลินทรีย์บนตัวกลางถ่านจะอยู่ในภาวะเสถียร (Steady State)

รูปภาพ4.2 ปริมาณจุลินทรีย์ที่ยึดเกาะบนวัสดุตัวกลาง (GAC) ในระบบคอลัมน์ 15 cm v = 4 m/h

A. Pure GAC

B. 30 days operation

C 90 days of operation

Figure 4.3.การเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ บนตัวกลางถ่าน

จำนวนแบคทีเรียจากวัสดุตัวกลางและน้ำฝน

จากการตรวจนับจำนวนแบคทีเรียโดยวิธี Standard Plate Count จากวัสดุตัวกลาง (ผงดำน) และแบคทีเรียในน้ำจากระบบกรองน้ำฝนที่ผ่านการใช้งานเป็นเวลา 120 วัน พบว่าวัสดุตัวกลางมีจำนวนแบคทีเรีย 1.48×10^5 CFU/g และตัวอย่างน้ำมีแบคทีเรีย 9.4×10^4 CFU/ml.

รูปร่างและลักษณะของแบคทีเรียที่พบในระบบกรองน้ำฝน

จากการนำวัสดุตัวกลางมาเขย่าเพื่อให้แบคทีเรียที่ยึดเกาะบนผิวตัวกลางหลุดออกและแยกแบคทีเรียให้ได้โคโลนีเดี่ยวโดย Spread plate technique บนอาหาร Nutrient agar จากนั้นนำโคโลนีเดี่ยวที่ได้มาเขียนบนอาหาร Nutrient agar ให้ได้เชื้อบริสุทธิ์ พบโคโลนี 3 ลักษณะ กำหนดให้เป็นไอโซเลทที่ 1, 2 และ 3 ผลการทดลองแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะโคโลนี การติดสีแกรมและรูปร่างของเชื้อ

ไอโซเลท	ลักษณะโคโลนีที่พบ	การติดสีแกรม	รูปร่างของเชื้อ
1	ขนาดใหญ่ สีขาวขุ่น รูปร่างไม่แน่นอน (Irregular form) ขอบกระจายเป็นแผ่นทั่วจานเพาะเชื้อ	G+	ท่อน สร้างเอนโดสปอร์ (rod, endospore forming)
2	ขนาดเล็ก กลม (Circular) สีเหลือง ผิวนูน (Convex) ขอบเรียบ (Entire edge)	G-	ท่อน
3	ขนาดใหญ่ กลม สีขาวขุ่น ผิวนูนเล็กน้อย (raised) มั่น	G-	ท่อน

จากรูปภาพที่ 4.3,4.2 แสดงถึงประมาณมวลรวมของจุลินทรีย์ โดยใช้วิธีวัดจากประมาณน้ำออกจากระบบ โดยใช้ Hetero trophic plate camt พบว่าเดือนแรกมีโคโลนีของจุลินทรีย์โดยประมาณ 400 CFU / ml และมีประมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่า 3000 CFU/ml หลังจาก 3 เดือน นี้แสดงว่าน้ำฝนที่ใช้โดยไม่มีการผ่านการระบายน้ำออกครั้งแรก ซึ่งมีประมาณสารอินทรีย์สูงกว่าแหล่งอื่น ทำให้จุลินทรีย์ในตัวกลางเจริญได้ดีจากการใช้การย่อยสีแกรมพบว่าโคโลนีของจุลินทรีย์ในตัวกลางมีทั้ง แกรม + และ แกรม - แต่ในกรณีนี้พบว่า แกรม + รูปร่างท่อน สร้างเอนโดสปอร์ (endospore) กลางเซลล์ และพบแบคทีเรียแกรมลบรูปร่างท่อน จำนวนรองลงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังจากปล่อยน้ำฝนให้ไหลผ่านวัสดุตัวกลางจะมีการสะสมของแบคทีเรียเกิดเป็นเชื้อสะสมอยู่รอบผิววัสดุตัวกลาง นอกจากนี้ยังมีแบคทีเรียที่ยึดเกาะกันเป็นตะกอนอยู่ในน้ำของระบบบำบัดด้วยเช่นกัน

จากการตรวจสอบไอออนลบ ในน้ำหลังผ่านตัวกรองชีวภาพพบว่า การลดลงของปริมาณไนเตรตและฟอสเฟตเป็น 80% และ 30% ตามลำดับจากใน 10 cm ของความลึกของตัวกลาง ในตัวกลางลึก 15 cm พบว่าสามารถขจัดแอนไอออน เช่น ไนเตรตและฟอสเฟตได้ดีกว่าอย่างไรก็ตามเราพบว่า แอนไอออน ของฟลูออรีน และ คอลรีน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงนัก เนื่องจากจุลินทรีย์ ไม่ได้ใช้สารเหล่านี้เป็นอาหาร ตารางที่ 4.3 ปริมาณไอออนลบ โดยเฉลี่ยที่เปลี่ยนแปลง หลังจากผ่านตัวกรองชีวภาพ

Anion	10 cm	15 cm
	mg/L (% removal)	mg/L (% removal)
F ⁻	0.0701 (0%)	0.0805(0%)
Cl ⁻	1.407 (0%)	1.253(0%)
NO ₃ ⁻	3.451 (81%)	1.875(90%)
SO ₄ ⁻	3.442 (41%)	3.214(44%)
PO ₄ ³⁻	1.031 (31%)	0.805(46%)

Microfiltration

จากการใช้เมมเบรน ระดับไมโครพบว่า 10% ของสารอินทรีย์เท่านั้นที่ถูกขจัดจากน้ำฝนดิบ หลังการบำบัดร่วมกับตัวกรองของชีวภาพ พบว่าปริมาณ DOC (dissolved organic carbon) ที่ถูกบำบัดรวม 45 – 50% ซึ่งปริมาณ DOC ที่ถูกขจัดนี้ส่วนใหญ่เกิดจากตัวกรองชีวภาพ มีเพียง 5 – 10% โดยเมมเบรนแบบไมโครฟิวเทรชัน แต่จากการตรวจด้วย HPC ไม่พบจุลินทรีย์ หลังจากผ่านเมมเบรน ไมโครฟิวเทรชัน ถูกใช้ 8 L/m² h โดยค่าความดันในที่นี้ ไม่ได้นำมาคำนวณ เนื่องจากช่วงเวลาในการปฏิบัติการของไมโครฟิวเทรชัน นั้น = 6 ชั่วโมง

ดัชนีจัดการอุดตันของเมมเบรนกับน้ำที่ผ่านตัวกรองชีวภาพ ปกติดัชนีที่ใช้วัดการอุดตันของเมมเบรน เราใช้ SDI และ MFI (Boerlaye , etal ,1998) ในที่นี้เราใช้วัดน้ำฝนหลังจากผ่านการบำบัดโดยใช้ตัวกลางชีวภาพ กระบวนการในการใช้ SDI อธิบายอยู่ใน American Standard testing and Methods (ASTM) D 4189-95 MFI ที่ใช้ในที่นี้การ การอุดตันของระบบตัวกรองแบบเมมเบรน โดยตั้งสมมุติฐานว่าการอุดตันเกิดบนการสะสมบนผิวเมมเบรน (Cake filtration) MFI เป็นการวาดกราฟระหว่าง ค่าสัมประสิทธิ์ ของการเกิด Cake ในความดันคงที่ (9)

จากการจัดค่า MFI พบว่า 360s/L^2 และ 863s/L^2 ตามลำดับ

จากการผ่านตัวกรองชีวภาพและไม่ผ่านตัวกรองชีวภาพ

ค่า SDI (silt dansitg Inder) พบว่าค่าลดลงจาก 6.2 เป็น 4.1

จากผลนี้แสดงว่าการใช้ตัวกรองชีวภาพก่อนระบบเมมเบรนช่วยลดการตันของระบบเมมเบรนและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบด้วย